

Obecný soud aktivního vojína na Slovensku. — Který soud jest příslušný k projednání pozůstalosti zletilé osoby vojenské, jež konala vojenskou službu z povolání na Slovensku (od r. 1916), příslušna jest však do obce P. v Čechách? — Příspěvek k § 65, 68 odst. I. I. N. a § 7 odst. I. zák. čl. XVI. z r. 1894.

Dne 27. VII. 1923 zemřel sebevraždou Jan Št., 26letý, svob., který byl dne 27. VII. 1923 degradován z rotmistra na prostého vojína; sloužil v Petružalce a byl dne 28. VII. 1923 nalezen utopený v Dunaji.

Okresní soud v Bratislavě prohlásil se nepřislušným z toho důvodu, že byl zemřelý příslušným do P., kde dosud jeho matka žije, a příslušnost vojínů konajících vojenskou službu se nezakládá podle místa služby, nýbrž podle posledního řádného (civilního) bydliště; jen pro gážisty jest směrodatným ohledně příslušnosti jejich poslední bydliště.

Okresní soud v P., jemuž byla záležitost postoupena okresním soudem v Bratislavě z důvodu příslušnosti, prohlásil se rovněž nepřislušným k projednání pozůstalosti, a to z těchto důvodů:

Jak zjištěno, zemřel Jan Št. jako aktivní rotmistr dne 28. VII. 1923 sebevraždou na pravém břehu řeky Dunaje a jako místo úmrtí jest v úmrtním listu udána Bratislava.

Podle § 105 j. n. povolán jest k projednání pozůstalosti okresní soud, u kterého zemřelý měl svůj soud ve věcech sporných.

Podle § 66 j. n. určen jest obecný soud osoby jejím bydlištěm; bydliště osoby nalézá se v místě, ve kterém se usadila s úmyslem prokazatelným neb z okolností na jevo jdoucími trvale se tam zdržovati.

Podle § 68 j. n. platí pro osoby vojska v činné službě, čítaje v to všechny vojenské osoby v činné službě ustanovené při vojenské správě a pro osoby četnické v činné službě, místo posádky za bydliště v příčině místní příslušnosti.

Ze zák. dědiců zůstavitele bydlí matka jeho Terezie a sestra Josefa v Písku a udaly obě, že zůstavitel šel na vojnu asi 17letý a tehdy bydlel u rodičů v Písku a od té doby jako aktivní voják měl bydliště řádné v Petržalce, ležící v obvodu okr. soudu v Bratislavě. Z toho patrno, že zůstavitel se nalézal delší dobu v činné službě vojenské a že naposledy sloužil jako aktivní rotmistr, který byl degradován na vojína v záloze, v Petržalce dosáhnuv již dávno před tím zletilosti a nemůže proto vzhledem k ustanovení § 68 I. N. založena býti příslušnost

okresního soudu v Písku k projednání pozůstalosti podle § 105 j. n.

Nejvyšší soud, jemuž byla záležitost postoupena podle § 47 j. n. k rozhodnutí, prohlásil v rozhodnutí ze dne 9. I. 1926 N d I 8/26-1, že příslušným jest okresní soud v Bratislavě, a to z důvodů těchto:

Podle spisů byl Jan Št., 26letý, svobodný, do Písku příslušný, rotmistrem v činné službě u pěšího pluku č. 39 v Petřalce a byl dne 27. VII. 1923 degradován z rotmistra na prostého vojína v záloze, ale dříve než mohlo býti provedeno jeho přeložení do zálohy, utopil se v Dunaji dne 28. VII. 1923, zemřel tedy v aktivní službě vojenské.

Podle jurisdikční normy platné v historických zemích čs. republiky a to podle § 65, 68 odst. 1. měl by zůstavitel své obecné sudiště v Bratislavě a podle § 105 I. N. byl by k projednání pozůstalosti, jež záleží v peněžní hotovosti, místně příslušným okresní soud v Bratislavě. Nejinak jest tomu také podle práva platného na Slovensku; podle § 7 odst. 1. zák. čl. XVI. z 1894 jest k projednání pozůstalosti příslušný okresní soud, na jehož území měl zůstavitel své poslední řádné bydliště. O vojenských osobách není tam zvláštního ustanovení, ale protože zákon o pozůstalostnom pokračování pojem »bydliště« zvlášť nevymezuje, dlužno za to míti, že aspoň při zletilých osobách vojenských, které konají vojenskou službu z povolání, jest místo posádky zároveň místem jejich bydliště (sr. Hora: Nauka o organisaci a příslušnosti soudů, díl I., str. 166.).

Tak by tomu bylo i tehdy, kdyby se vzal v úvahu § 26 uherského civilního řádu soudního zák. čl. I z r. 1911, který jedná o příslušnosti pro majetkové spory, pro které jest stále místo posádky sudištěm na výběr daným, ale jen tehdy, jestliže dotyčná vojenská osoba »plní toliko oboustrannou povinnost«. Tento předpoklad v tomto případě nedopadá, protože podle obsahu spisů nastoupil Jan Št. vojenskou službu asi r. 1916, byl tedy u vojska již 9 roků, konal vojenskou službu jako rotmistr z povolání a pro takové vojenské osoby má místo posádky význam řádného bydliště (sr. Gottl: »Ungarische Zivilprozessordnung«, poznámka k § 26).

Nezáleží tedy na tom, že zletilý zůstavitel před nastoupením vojenské služby asi v 17 letech bydlel u svých rodičů v P.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 19. I. 1926 N d I 8/26-I.

Strnad.